

การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต

อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

The Enhancement of Discipline on the Responsibility Aspect of Students in Promchid Kindergarten School, Bung Sam Phan District, Phetchabun Province

จุฬารัตน์ ศิลปธร¹

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ 2) ศึกษาข้อเสนอแนะการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาพบว่า

1. การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

2. ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ควรดำเนินการดังนี้ ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมและให้ความคิดเห็นในการวางแผนหรือโครงการในกิจกรรมส่งเสริมวินัยในโรงเรียน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดแทรกเรื่องความรับผิดชอบต่อในทุกกลุ่มสาระ ผู้บริหารต้องประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและขอความร่วมมือในการดูแลนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่อของนักเรียน ครูต้องเข้มงวดนักเรียนด้านความรับผิดชอบต่ออย่างจริงจังและสม่ำเสมอ โรงเรียนควรกำหนดเป็นแผนและโครงการอย่างต่อเนื่อง ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านความรับผิดชอบต่อ

คำสำคัญ : การเสริมสร้างวินัย ความรับผิดชอบต่อของนักเรียน

Abstract

The purpose of this research was 1) to study the enhancement of *discipline* on the responsibility aspect of students in Promchid kindergarten school, Bung Sam Phan district, Phetchabun province and 2) to study the suggestion of the enhancement of *discipline* on the responsibility aspect of students in Promchid kindergarten school, Bung Sam Phan district, Phetchabun province. The samples comprised of students 291 parents were in Promchid kindergarten school, Bung Sam Phan district, Phetchabun province. The data collected by questionnaires which had a reliability of 0.92. The data were analysed by percentage, mean, and Standard Deviation.

¹ นักศึกษาลูกศรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยนครราชสีมา

The result of the research revealed that,

1. The enhancement of *discipline* on the responsibility aspect of students in Promchid kindergarten school, Bung Sam Phan district, Phetchabun province, the overall was at a high level. Considering each aspect found that both 2 aspects were at high level : self-responsibility and social responsibility, respectively.

2. The suggestion of the enhancement of discipline on the responsibility aspect of students in Promchid kindergarten school, Bung Sam Phan district, Phetchabun province found that parents should participate in the meeting and express the comment about planning or the project of discipline enhancement activity in school, school should organize the instructional activity that interpolated the responsibility in all substance groups, the administrator should have meeting with parents to clarify and ask for the cooperation in student's responsibility, teachers have to strict students in responsibility with seriously and regularly, school should determine in plan and project with continuously and the community should participate in responsibility planning.

Keywords : Enhancement of *Discipline*, Responsibility Aspect of Students

บทนำ

การให้การศึกษาเป็นการสร้างบุคลากรในสาขาต่าง ๆ ประเทศชาติจะเจริญมั่นคงขึ้นอยู่กับการศึกษาแก่ประชาชนเป็นสำคัญ การศึกษานั้นนอกจากจะทำหน้าที่ให้ความรู้เพื่อสร้างคนให้มีคุณสมบัติตามต้องการของหน่วยงานต่างๆ ของสังคมแล้ว ยังทำหน้าที่ฝึกคนให้เกิดการเรียนรู้ทักษะ สามารถนำความรู้ไปปรับตัวให้เข้ากับสังคมสถานการณ์ ให้เป็นผู้คิดเป็น ทำเป็นแก้ปัญหาเป็น และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่เป็นปัญหาต่อสังคม

สถานศึกษาเป็นแหล่งฝึกฝน บ่มนิสัย อบรมจิตใจของเด็กและเยาวชนให้รู้จักรับผิดชอบ ชั่วดี พ่อ-แม่ ผู้ปกครอง ครู-อาจารย์รวมทั้งพระสงฆ์ต่างช่วยกันอบรมสั่งสอนเพื่อหวังจะคอยเหนี่ยวรั้งจุดดั่งสภาพจิตใจของเด็ก เยาวชนซึ่งเป็นพลังสำคัญของชาติในอนาคตได้เข้าถึงคุณงามความดีและลดปัญหาความเสื่อมโทรมทางจิตใจของคนในชาติลงได้บ้าง ในปัจจุบันสังคมไทยกำลังตื่นตัวกับปัญหาคุณธรรมจริยธรรม รัฐบาลกลุ่มคน หน่วยงาน องค์กร ได้เห็นความสำคัญของการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้แก่เด็กและเยาวชนมากยิ่งขึ้น พยายามหาแนวทางป้องกันปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมที่อาจจะเกิดขึ้น (สมพงษ์ จิตระดับ, 2547 : 12) เพราะฉะนั้นการจัดการศึกษาและการให้ความรู้แก่ประชาชนนับว่ามีความสำคัญมาก เพราะถ้าคนมีความรู้ดี การปฏิบัติหน้าที่การทำงานก็มีโอกาสประสบความสำเร็จสูง แต่สิ่งสำคัญที่คนจะขาดเสียมิได้โดยจะต้องมีควบคู่ไปกับความรู้ก็คือ คุณธรรม จริยธรรม เพราะถ้าคนในสังคมขาดคุณธรรม และจริยธรรมแล้ว สังคมนั้นจะขาดความสงบสุข เนื่องจากความรู้วิทย์การทั้งปวงไม่ช่วยให้คนเป็นคนโดยสมบูรณ์ ไม่ช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ท่ามกลางปัญหาและความผันผวนทั้งหลายในชีวิต และเราต้องยอมรับว่าสังคมไทยในปัจจุบัน ได้รับอิทธิพลจากโลกไร้พรมแดน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดในเกือบทุกมิติของสังคม ซึ่งสภาพของสถานการณ์ปัจจุบันในสังคมไทย ชี้ให้เห็นประเด็นปัญหาวิกฤตอันน่าเป็นห่วงจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุล โดยมุ่งสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วทำให้บุคคลและสังคม รวมทั้งโครงสร้างและกลไกการบริหารและการจัดการต่างๆ ปรับตัวตามไม่ทัน เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางวัตถุกับการพัฒนาทางจิตใจ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 35) ก่อให้เกิดปัญหานานัปการ โดยเฉพาะต่อเด็กและเยาวชนในวัยเรียน เช่น ปัญหาสุขภาพจิต เกิดความเครียดและปรับตัวไม่ได้ การฆ่าตัวตาย ปัญหาการล่องละเมิดสิทธิ การกลั่นแกล้งรังแก ความรุนแรง และการทารุณกรรมในรูปแบบต่างๆ ปัญหายาเสพติด การไม่ประสบความสำเร็จในด้านการ

เรียนและอาชีพ เป็นต้น (เจริญ รักดีวานิช, 2546 : คำนำ) การเกิดภาวะวิกฤตดังกล่าวทำให้หลายฝ่ายมีความเห็นว่าเป็นสังคมปัจจุบันเกิดการย่ำแย่ในการอบรมป้อนนิสัยให้เยาวชนของชาติมีความรับผิดชอบต่อนานาชาติของตนเอง และต่อส่วนรวม มีความซื่อสัตย์สุจริตมีระเบียบวินัย ขยัน อดทน ประหยัด ลดค่านิยมเชิงวัตถุ มุ่งพัฒนาคนให้มีชีวิตที่พอเพียง โดยปัจจัยสำคัญที่จะเผชิญการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพของคน การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งโดยจะต้องจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรมคุณธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ภารกิจหลักของสถานศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพตามความมุ่งหมายของหลักสูตร นอกจากนั้นโรงเรียนยังมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังแนวทางในการปฏิบัติให้นักเรียน เพื่อให้มีการปรับตัวที่รู้วิธีการป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่เป็นปัญหาสำคัญของนักเรียนที่จะช่วยให้สามารถลดปัญหาพฤติกรรมของนักเรียนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม โดยมีผู้จัดแบ่งประเภทของความรับผิดชอบต่อหลากหลายสามารถสรุปได้ 2 ประเภท (กรมวิชาการ, 2541 : 212) คือ 1) ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การขจัดปัญหาที่ทำให้ตนเองเป็นทุกข์ เช่น การป้องกันให้ปลอดภัยจากอันตรายจากโรคภัยไข้เจ็บให้ร่างกายแข็งแรง รู้จักหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ที่งานของตนเองให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทุ่มเทเวลา กำหนด ตรงต่อเวลา 2) ความรับผิดชอบต่อสังคมหรือส่วนรวม หมายถึง รู้จักฐานะหน้าที่ความรับผิดชอบต่อตนเองที่มีต่อสังคม ได้แก่ ความรับผิดชอบที่มีต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชนความรับผิดชอบต่อพฤติกรรมสำคัญประการหนึ่งที่ควรปลูกฝังเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นและพฤติกรรมรับผิดชอบต่อสังคมนี้จะเกิดขึ้นได้ย่อมเกิดจากการรับรู้ การเรียนรู้จากประสบการณ์และการปฏิบัติ อย่างจริงจังซึ่งจะก่อให้เกิดความเคยชินเป็นนิสัย ดังนั้นการปลูกฝังความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นเรื่องสำคัญและเป็นพื้นฐานของสังคมที่มีระเบียบ

สภาพทั่วไปของโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน มีเนื้อที่ 4 ไร่ 2 งาน 43 ตารางวา เปิดทำการสอนวันที่ 16 พฤษภาคม 2529 ต่อมาปี 2532 เปิดระดับประถมศึกษา ปี 2547 เปิดสอนระดับมัธยม โดยมีนางจุฬารัตน์ ศิลปะธร เป็นผู้รับใบอนุญาต นายสุศักดิ์ ศิลปะธร เป็นผู้จัดการนางสาวชูสกุล อาจมิ่งกร ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน ต่อมาขอเพิ่มที่ดิน ใบอนุญาต ที่ ศธ 04108/2097 จำนวนเนื้อที่ 10 ไร่ รวมเป็น 14 ไร่ งาน 2 งาน 42 ตารางวา ตำบลบึงสามพัน อำเภอปัจจุบัน (ปีพ.ศ.2555) มีจำนวนนักเรียน 1,200 คน ต่อครูจำนวน 68 ครูที่เลี้ยง 8 คน รวมครู 68 แม่ครัว 1 คน คนงาน 2 คน จากสภาพการดำเนินงานด้านการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่มีระเบียบวินัยในเรื่องของการแต่งกาย หรือการดูแลรักษาความสะอาดของโรงเรียน เป็นต้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ว่าอยู่ในระดับใด เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดของมาร์ศรี จันทรศรี (2544:25) มี 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และ 2) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 1200 คน (งานธุรการ โรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต. 2558)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 291 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย 2 ด้านคือ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และ ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ศึกษาตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2558 ถึงเดือนธันวาคม 2558

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 1200 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ปกครองในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 291 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปเครจซี่และมอร์แกน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล พร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

2. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้รับคืนมาทั้งหมด 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ประมวลผลข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยนำค่าสถิติที่ได้มาอธิบายแล้วเสนอในรูปแบบตารางจากการศึกษา โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
2. การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ทำการวิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ทำการวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้ง 2 ด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง และด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

2. ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ ควรดำเนินการดังนี้ ควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมและให้ความคิดเห็นในการวางแผนหรือโครงการในกิจกรรมส่งเสริมวินัยในโรงเรียน โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความรับผิดชอบในทุกกลุ่มสาระ ผู้บริหารต้องประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงและขอความร่วมมือในการดูแลนักเรียนด้านความรับผิดชอบของนักเรียน ครูต้องเข้มงวดนักเรียนด้านความรับผิดชอบอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ โรงเรียนควรกำหนดเป็นแผนและโครงการอย่างต่อเนื่อง ชุมชนควรมีส่วนร่วมในการวางแผนด้านความรับผิดชอบ

อภิปรายผล

การเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อตนเอง ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนอนุบาลพร้อมจิต ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างวินัยด้านความรับผิดชอบในทุกระดับชั้น และเข้มงวดกับการควบคุมดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยมีการประสานความร่วมมือและติดต่อกับผู้ปกครองอย่างสม่ำเสมอ ทำให้นักเรียนส่วนใหญ่มีความรับผิดชอบ ทั้งนี้ การจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย เป็นการมุ่งให้การศึกษาคู่กับการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นไปตามวัยอย่างเต็มศักยภาพ ภายใต้การบริหารจัดการด้านหลักสูตร ที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือของครู ผู้ปกครอง และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้ ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยถือเป็นบุคคลสำคัญที่สุดในการร่วมมือกับครูและโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะพัฒนาการการเรียนรู้และความคาดหวังของผู้ปกครอง ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การจัดการศึกษาในวัยนี้ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของกรรณิการ์ ลิ้มพะสุต (2557: ออนไลน์) ได้กล่าวถึงแนวทางปฏิบัติเพื่อสร้างวินัยสำหรับเด็กปฐมวัยและเด็กประถมศึกษา ดังนี้ 1)

จัดทำข้อตกลงในการปฏิบัติตนภายในห้องเรียน เพื่อนักเรียนจะได้ทราบความคาดหวัง ของพฤติกรรมนักเรียน โดยข้อตกลงต้องเป็นการพิจารณาร่วมกันระหว่างครูและนักเรียน เมื่อมี การทำผิดข้อตกลง ก็มีการทบทวนด้วยวิธีการใหม่ เพื่อจะได้ไม่เป็นการบ่น พูดซ้ำซากพร่ำเพรื่อ ขวนให้เกิดความเบื่อหน่าย และมีอารมณ์อยากต่อต้าน 2) เมื่อมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกิดขึ้น ศึกษาสาเหตุให้ชัดเจน แล้วช่วยกันคิดหาแนวทาง ในการแก้ไขปัญหา มีวิถีทางในการแก้ปัญหา หลากหลาย โดยมุ่งไปที่จุดหมายเดียวกัน คือ แก้ปัญหานั้นได้เพื่อเป็นแนวทางในการให้เด็กคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ต่อไป พฤติกรรมที่เป็นปัญหาเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ถ้ากิจกรรมในชั้นเรียนนั้นทำสิ่งใดซ้ำ ๆ ไม่น่า สนใจต่ำกว่า ความสามารถของเด็ก หรือสูงกว่าความสามารถของเด็กที่จะทำได้สำเร็จ เด็กก็จะหา ทางออกไปทำอย่างอื่น ที่ก่อให้เกิดปัญหาพฤติกรรมตามมา ดังนั้น ต้องศึกษาสาเหตุของพฤติกรรมให้พบก่อนจึงจะแก้ปัญหาได้ตรงจุด 3) ครู เป็นแบบอย่างให้กับเด็กได้ มีข้อตกลงในการปฏิบัติอย่างไร ครูควรจะเป็นตัวอย่าง ในเรื่องเหล่านั้นสำหรับเด็กได้ ไม่ใช่ ครูแนะนำให้เด็กปฏิบัติอย่างหนึ่ง แต่ครูเองปฏิบัติอีกอย่าง ตรงข้ามกัน ครูสอนให้เด็กรู้จักพูดจาดี ๆ กับเพื่อน รู้จัก ควบคุมอารมณ์ไม่โกรธเพื่อนแล้วส่งเสียง ดัง ทูตตี ทะเลาะกัน แต่เมื่อเด็กทำผิด ครูเองจับเด็กเขย่า ตะคอก ชูเด็กเสียง ดัง หรือครูมีปัญหา กันเอง ทะเลาะกัน เสียงดัง ก็คงจะขัดกับที่ครูได้แนะนำเด็กเอาไว้ เด็กก็คงจะงง เกิดความสับสน ในใจว่าจะทำอย่างไรทำตามที่คุณแนะนำไว้ หรือทำตามตัวอย่างจริงที่เห็นครูปฏิบัติอยู่คือ ครูทำ ในสิ่งที่ไม่อยากให้นักเรียนทำ 4) มีความสม่ำเสมอในการปฏิบัติต่อเด็กทุกคนโดยเท่าเทียมกัน มีความยุติธรรมในการ วินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ด้วยเหตุผลหลักการ ตามข้อตกลงเป็นจุดสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นลูกหลานของใคร เอาจริง ทำจริง ก็จะได้ผลจริง ถ้าครูทำ ได้ เด็กจะศรัทธาในตัวครู วินัยก็จะเกิดตามมา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

- 1) คุณครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง
- 2) คุณครูควรฝึกและเข้มงวดนักเรียนให้รู้จักการตรงต่อเวลา
- 3) คุณครูควรฝึกนักเรียนให้รู้จักการช่วยเหลือคนอื่น
- 4) คุณครูควรฝึกและเข้มงวดให้นักเรียนรู้จักการปฏิบัติตามระเบียบของสังคม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาเด็กเล็กด้านความมีน้ำใจ
- 2) ควรศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาในด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สถานศึกษา บุคลากร และงบประมาณ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2541). **คู่มือการสร้างเสริมค่านิยมคุณธรรม จริยธรรม และวินัย ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรรณิการ์ ลิ้มพะสุต. (2557). **สร้างวินัย...ทำอย่างไรจึงจะทำได้สำเร็จ**. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2557, จาก <http://library.uru.ac.th/webdb/images/MakeDiscipline.htm>
- เจริญ ภัทรวินิช. (2546). **การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและแก้วิกฤตสังคม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- มารศรี จันทร์ศรี. (2544). **การศึกษาจริยธรรมของครูและนักเรียนประถมศึกษา**. ปริญญาโทพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สมพงษ์ จิตระดับ. (2547:12). การสอนจริยศึกษาในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่
แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.